

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Tomáše Foltase a soudců Mgr. Lenky Krupičkové a Mgr. Davida Hipšra v právní věci žalobce: **X**, zastoupen Mgr. Ladislavem Bártou, advokátem se sídlem Purkyňova 787/6, Ostrava, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 936/3, Praha, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 15. 1. 2021, č. j. 4 Az 15/2020 - 29,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e o d m í t á** pro nepřijatelnost.
- II. Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

I.

[1] Rozhodnutím ze dne 27. 1. 2020, č. j. OAM-1102/ZA-ZA11-P15-2019, žalovaný rozhodl, že opakovaná žádost žalobce o udělení mezinárodní ochrany je nepřijatelná podle § 10a odst. 1 písm. e) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále též „zákon o azylu“), a řízení o žádosti zastavil podle § 25 písm. i) téhož zákona.

II.

[2] Žalobce podal proti rozhodnutí žalovaného žalobu u Městského soudu v Praze, který ji v záhlaví uvedeným rozsudkem zamítl. Přisvědčil závěru žalovaného, že žalobce nesdělil v opakované žádosti nové relevantní okolnosti, jež nemohl sdělit dříve. Tento je v souladu se skutečným stavem a žalovaný jej řádně odůvodnil. Žalobce při poskytnutí údajů k žádosti výslovně uvedl, že jeho důvody jsou totožné jako u první žádosti. Při seznámení se s podklady rozhodnutí žalobce sice uvedl, že za ním asi před 4 měsíci přišla policie a hledala jej z neznámého důvodu. Takové tvrzení však není důvodem pro nové meritorní posouzení žádosti. Z pouhé snahy policie kontaktovat žalobce nelze vyvodit důvodné obavy z pronásledování ani skutečné nebezpečí vážné újmy. Žalovaný posoudil řádně rovněž situaci v zemi původu. Jeho rozhodnutí je přezkoumatelné a řízení netrpělo procesními vadami.

III.

[3] Žalobce (dále též „stěžovatel“) podal proti rozsudku městského soudu kasační stížnost z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 písm. b) zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále též „s. ř. s.“). Její přípustnost spatřuje v tom, že městský soud nesprávně posoudil způsob, jakým se žalovaný vypořádal s jím nově uváděnými skutečnostmi.

Žalovaný se těmto skutečností věnoval nedostatečně a vypořádal je jednoznačně účelovým a neakceptovatelným způsobem. Stěžovatel připomněl závěry rozsudku rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 6. 3. 2012, č. j. 3 Azs 6/2011 - 96. Zdůraznil, že při zkoumání charakteru nově uváděných skutečností byl žalovaný povinen postupovat tak, aby bylo zřejmé, proč nově uváděné skutečnosti mohl žadatel uvádět v minulosti, příp. proč se jedná o azylově irelevantní skutečnosti. V případě stěžovatele však žalovaný takto ve vztahu k aktuální snaze uzbecké policie o jeho nalezení nepostupoval. Bylo namístě tuto skutečnost spojit s minulostí stěžovatele, který se dlouhodobě obává vážné újmy ze strany vrahů svého otce. Není naopak možné bagatelizovat nebezpečí újmy, která mu hrozí. Jelikož žalovaný otázku relevance a oprávněnosti nově uváděných skutečností dostatečně nevypořádal, trpí jeho rozhodnutí i rozsudek městského soudu nepřezkoumatelností. Proto stěžovatel navrhl, aby Nejvyšší správní soud obě rozhodnutí zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení. Současně požádal, aby soud přiznal jeho kasační stížnosti odkladný účinek.

IV.

[4] Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti vyjádřil přesvědčení, že rozhodnutí bylo vydáno v souladu s právními předpisy na základě všech potřebných podkladů. Zabýval se všemi tvrzeními stěžovatele a řádně odůvodnil, proč nebyly v posuzovaném případě dány důvody pro meritorní přezkum opakované žádosti o udělení mezinárodní ochrany. Stěžovatel o ni žádal ze stejných důvodů jako v předchozím řízení. Údajně novou skutečnost uvedenou při seznámení s podklady rozhodnutí označil za účelové tvrzení stěžovatele. Poukázal na to, že sám stěžovatel nevyslovil naprosto žádné obavy z potíží, které by v případě návratu do vlasti mohl mít s uzbeckými státními orgány či bezpečnostními složkami. Vzhledem k uvedenému žalovaný navrhl, aby Nejvyšší správní soud kasační stížnost zamítl, případně odmítl pro nepřijatelnost.

V.

[5] Nejvyšší správní soud posoudil kasační stížnost v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů a zkoumal přitom, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlídnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.).

[6] Nejvyšší správní soud se nejprve zabýval včasností kasační stížnosti. Tato totiž byla podána po uplynutí lhůty dvou týdnů ode dne doručení napadeného rozsudku stěžovateli. Jak však stěžovatel objasnil ve svém vyjádření ze dne 21. 4. 2021, při podání kasační stížnosti vycházel z chybně vyznačeného data právní moci napadeného rozsudku městským soudem. Nejvyšší správní soud proto při posouzení včasnosti kasační stížnosti postupoval v souladu se závěry svého usnesení ze dne 21. 7. 2004, č. j. 6 Azs 83/2004 - 47. V něm Nejvyšší správní soud rovněž posuzoval situaci, kdy došlo k chybnému vyznačení právní moci na rozsudku krajského soudu. V případě uvedeného rozsudku nicméně byla právní moc vyznačena až poté, kdy uplynula lhůta dvou týdnů pro podání kasační stížnosti. Nejvyšší správní soud proto konstatoval, že stěžovatel nemohl být zkrácen na svém právu podat kasační stížnost. Konkrétně uvedl: „*V okamžiku, kdy se vůči stěžovateli projevily negativní důsledky pochybení Krajského soudu v Praze při vyznačování doložky právní moci, již tedy stěžovateli žádná práva na podání kasační stížnosti a následný přezkum Nejvyšším správním soudem nescházela. Stěžovateli tak nebyla podána mylná informace o datu nabytí právní moci, jež by jej mohla ovlivnit v době, kdy lhůta pro podání kasační stížnosti ještě nezačala běžet, případně kdy sice běžela, ale dosud neuplynula, a to například takovým způsobem, že by se stěžovatel rozhodl pro podání kasační stížnosti využít celé této lhůty, o jejímž konci by byl doložkou právní moci zpraven nesprávně. Nesvědčilo-li tedy stěžovateli dne 1. 12. 2003 již žádné právo brojit proti rozsudku Krajského soudu v Praze kasační stížností, nemohl být na něm zkrácen. Jiná stěžovatelova práva, jež by mohla být takto dotčena, přitom Nejvyšší správní soud rovněž neshledal.*“ V nyní posuzovaném případě však byla právní moc chybně

pokračování

vyznačena v době, kdy stále běžela lhůta pro podání kasační stížnosti. Z vyjádření zástupce stěžovatele přitom vyplývá, že právě z okamžiku právní moci dovozoval konec lhůty pro podání kasační stížnosti. Mýlná informace, které se stěžovateli, respektive jeho zástupci, dostalo, tedy měla významný dopad do jeho práva brojít proti napadenému rozsudku. Nejvyšší správní soud proto dospěl k závěru, který odpovídá citovanému usnesení č. j. 6 Azs 83/2004 - 47, a to, že nesprávné vyznačení právní moci mělo tytéž důsledky jako nesprávné poučení o tom, že proti rozhodnutí není přípustný opravný prostředek. Přihlédl rovněž k tomu, že jedinými účastníky předmětného soudního řízení byli stěžovatel a žalovaný, kterému je jakožto orgánu veřejné moci v souladu s § 18 zákona č. 300/2008 Sb., o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů, ve znění pozdějších předpisů, podání doručeno okamžikem dodání datové zprávy do datové schránky (viz usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 7. 2010, č. j. 9 Afs 28/2010 - 79). Zástupce stěžovatele se za těchto okolností mohl důvodně domnívat, že okamžik nabytí právní moci, který byl na napadeném rozsudku vyznačen, je odvozen od okamžiku jeho doručení stěžovateli fikcí dle § 49 odst. 4 zákona č. 99/1963 Sb., občanského soudního řádu, ve znění pozdějších předpisů, v návaznosti na § 42 odst. 5 s. ř. s. V posuzované věci je proto nutné odchýlit se od striktních pravidel posuzování včasnosti kasační stížnosti z důvodu ochrany důvěry adresáta soudního rozhodnutí ve správnost aktu veřejné moci. Jinými slovy, postupoval-li adresát rozhodnutí s důvěrou ve správnost vyznačení právní moci rozsudku, nemůže být v této důvěře zklamán. Na kasační stížnost tedy soud nahlížel tak, jako by byla podána v zákonné lhůtě, protože neshledal důvod pro to, aby navrhl Ústavnímu soudu zrušení § 106 odst. 2 poslední věty s. ř. s.

[7] Jednou z podmínek věcného přezkumu kasační stížnosti ve věci mezinárodní ochrany je její přijatelnost. Kasační stížnost je podle § 104a odst. 1 s. ř. s. přijatelná, pokud svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Výkladem institutu přijatelnosti se Nejvyšší správní soud zabýval například v usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39, publ. pod č. 933/2006 Sb. NSS, na které pro stručnost odkazuje.

[8] Nejvyšší správní soud neshledal v posuzované věci přesah vlastních zájmů stěžovatele ani zásadní pochybení městského soudu, které by mohlo mít dopad do jeho hmotněprávního postavení. Ustálená a vnitřně jednotná judikatura Nejvyššího správního soudu poskytuje dostatečnou odpověď na uplatněné kasační námítky a stěžovatel ve své argumentaci nevyložil žádné důvody, které by svědčily pro odklon.

[9] Ze správního spisu vyplývá, že stěžovatel podal první žádost o udělení mezinárodní ochrany dne 17. 8. 2018. Jako důvod žádosti uvedl, že osoby z uzbeckého podsvětí měly zavraždit jeho otce, protože hrozí zabít i jemu. Rozhodnutím ze dne 28. 11. 2018 nebyla stěžovateli mezinárodní ochrana udělena. Dne 5. 12. 2019 podal stěžovatel opakovanou žádost o udělení mezinárodní ochrany, o které bylo následně rozhodnuto napadeným rozhodnutím žalovaného. V rámci poskytnutí údajů k této žádosti stěžovatel uvedl: „*Nemohu se vrátit do Uzbekistánu, zabilí mého otce a chtějí zabít i mě. Jiné důvody nemám.*“ Na otázku zda tyto důvody uváděl i v předchozí žádosti, odpověděl: „*Ano, uváděl. Všechno jsem to sdělil již u předchozí žádosti, nic se v tomto smyslu nezměnilo. Moje důvody jsou zcela stejné.*“ V rámci seznámení se s podklady rozhodnutí dne 22. 1. 2020 uvedl: „*Ke mně domů v Uzbekistánu přišla policie, nevím ale proč. Bylo to asi před čtyřmi měsíci. Slyšel jsem jen, že mě hledali, ale proč mě hledali, to nevím. Řekl mi to můj blízký kamarád v Uzbekistánu, který mi přes facebook tyto informace občas sděluje.*“

[10] K problematice opakované žádosti o udělení mezinárodní ochrany se Nejvyšší správní soud podrobně vyjádřil v rozsudku ze dne 11. 6. 2009, č. j. 9 Azs 5/2009 - 65. Svůj závěr formuloval do právní věty: „*Hlavním smyslem a účelem možnosti podat opakovanou žádost o udělení mezinárodní ochrany je postihnout případy, kdy se objeví takové závažné skutečnosti, které by mohly ovlivnit*

hmotněprávní postavení žadatele a které nemohl uplatnit vlastní vinou během předchozího pravomocně ukončeného řízení. Při opakovaném podání žádosti o udělení mezinárodní ochrany je proto nutno důsledně dbát na splnění těchto podmínek, které mají na straně jedné garantovat určitou přidanou hodnotu této nové žádosti, jenž může vést k jinému rozhodnutí než u žádosti předchozí, a na straně druhé zajistit, aby nedocházelo k účelovému podávání opakovaných žádostí.“ V tomto rozsudku zdejší soud dále uvedl, že „zpravidla se přitom může jednat o takové skutečnosti, ke kterým došlo během času a jako takové lze připomenout zejména změnu situace v zemi původu nebo změnu poměrů ve vztahu k osobě žadatele, např. udělení azylu matce nezletilé žadatelky, jejíž žádost již byla pravomocně zamítnuta; k tomu srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 5. 11. 2008, č. j. 9 Azs 14/2008 - 57.“ V rozsudku č. j. 3 Azs 6/2011 - 96, na který odkazuje také stěžovatel, rozšířený senát dospěl k závěru, že: „Správní orgán je povinen v řízení o opakované žádosti o udělení mezinárodní ochrany zkoumat v souladu s § 10a písm. e) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, zda žadatel neuvedl nové skutečnosti nebo zjištění týkající se důvodů pro udělení azylu nebo důvodů pro udělení doplňkové ochrany, které nebyly bez jeho vlastního zavinění předmětem zkoumání důvodů pro udělení mezinárodní ochrany v předchozím pravomocně skončeném řízení ve věci mezinárodní ochrany. Přípustnost opakované žádosti je tak třeba posuzovat z pohledu možných nových skutečností a zjištění pro udělení jak azylu, tak udělení doplňkové ochrany. Obsahuje-li opakovaná žádost o udělení mezinárodní ochrany takové nové skutečnosti nebo zjištění, je správní orgán povinen hodnotit takovou žádost jako přípustnou a meritorně o ní rozhodnout. V opačném případě řízení o nepřipustné žádosti podle § 25 písm. i) zákona o azylu zastaví.“ Dále lze poukázat na rozsudek ze dne 7. 12. 2005, č. j. 4 Azs 151/2005 - 86, ve kterém Nejvyšší správní soud uvedl, že: „Dle názoru Nejvyššího správního soudu existují v rámci azylového řízení dvě základní povinnosti - břemeno tvrzení a břemeno důkazní. Zatímco důkazní břemeno může v některých případech nést i správní orgán, povinnost tvrzení leží vždy na žadateli o azyl. Představa, že by správní orgán sám zjišťoval pronásledování či potenciální obroženi žadatele o azyl v zemi jeho původu, je zcela nereálná. Jedině žadatel sám nejlépe ví, z jakých důvodů svou zemi původu opustil, zda byl pronásledován a z jakých důvodů. V průběhu řízení o udělení azylu musí žadatel uvést veškeré relevantní důvody, na základě kterých poté správní orgán jeho žádost posoudí. Pokud žadatel neunes břemeno tvrzení, správní orgán de facto nemá o čem rozhodovat.“

[11] Z výše uvedené judikatury vyplývá, že nově uvedené skutečnosti musí být azylově relevantní. Je přitom na stěžovateli, aby tyto skutečnosti relevantním způsobem prezentoval, tedy aby unesl břemeno tvrzení. Lze přisvědčit městskému soudu, že tyto požadavky nenaplnuje zcela vážně tvrzení stěžovatele, že jej před čtyřmi měsíci hledala policie, které nadto uvedl teprve při vyjádření se k podkladům rozhodnutí. V případě obou žádostí stěžovatel zřetelně tvrdil, že se obává o život, neboť byl hledán lidmi, kteří podle jeho mínění zabili jeho otce. Stěžovatel žádné potíže s policií v původní ani opakované žádosti netvrdil. Z prosté snahy policie jej kontaktovat tedy skutečně nelze dovozovat azylově relevantní důvod žádosti. Závěry žalovaného i městského soudu plně korespondují citované konstantní judikatuře zdejšího soudu.

[12] Rozhodnutí žalovaného a městského soudu splňují rovněž požadavky přezkoumatelnosti vyplývající z judikatury zdejšího soudu (např. rozsudky ze dne 4. 12. 2003, č. j. 2 Ads 58/2003 - 75, publ. pod č. 133/2004 Sb. NSS; ze dne 14. 7. 2005, č. j. 2 Afs 24/2005 - 44, publ. pod č. 689/2005 Sb. NSS; ze dne 29. 7. 2004, č. j. 4 As 5/2003 - 52, ze dne 16. 12. 2008, č. j. 1 Ao 3/2008 - 136, publ. pod č. 1795/2009 Sb. NSS.). Z obou je jasně seznatelné, proč tvrzení stěžovatele týkající se návštěvy policie nebylo možné považovat za novou skutečnost.

[13] Výše uvedená judikatura Nejvyššího správního soudu tedy dává jasné odpovědi na kasační námitky stěžovatele. S poukazem na shora uvedené důvody Nejvyšší správní soud odmítl kasační stížnost jako nepřijatelnou podle § 104a s. ř. s.

[14] Nejvyšší správní soud nerozhodoval o návrhu stěžovatele na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti, protože o tomto mimořádném opravném prostředku bylo rozhodnuto

pokračování

bez zbytečného prodlení po nezbytném poučení účastníků řízení a obstarání dalších podkladů nutných pro rozhodnutí.

[15] Výrok o nákladech řízení o kasační stížnosti se opírá o § 60 odst. 3 větu první s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s., podle nichž žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, byla-li kasační stížnost odmítnuta.

Poučení: Proti tomuto usnesení **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 13. května 2021

JUDr. Tomáš Foltas
předseda senátu